

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2024-2025

Anul de studiu I / Semestrul II

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Patrimoniu
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii/calificari COR/grupă de bază ESCO*	Cercetarea, conservarea și valorificarea patrimoniului istoric / Cod calificare: istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308) / 2633 - Filozofi, istorici și specialiști în științe politice / Acces în ciclul de doctorat

* conform Planului de învățământ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	CONSERVAREA ȘI RESTAURAREA COMPONENTELOR STRUCTURALE ȘI DECORATIVE DIN PIATRĂ ALE MONUMENTELOR			2.2. Cod disciplină	MCC 1203		
2.3. Titularul activității de curs							
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Dr. Dorottya Makay						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	2	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					39
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					34
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
d. Tutoriat					2
e. Examinări					2
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	93
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	32
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	125
3.10 Numărul de credite**	5

* 1 credit = 25 ore

**Se recomandă ca 3.7 să fie mai mare sau egal cu 3.8

4. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu videoproiector, laborator restaurare, teren
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	

Competențe specifice acumulate

5. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

6.

Competențe/rezultate ale învățării	C 4. Dă dovadă de expertiză disciplinară - dă dovadă de cunoașterea aprofundată și înțelegerea complexă a unui anumit domeniu de cercetare, inclusiv a cercetării responsabile, a principiilor etice și de integritate științifică în materie de cercetare, respectul vieții private și a cerințelor RGPD, legate de activitățile de cercetare dintr-o anumită disciplină.
Competențe transversale	

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	1. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, în condiții de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi. 2. Utilizarea nuanțată și pertinentă de criterii și metode de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare, a fundamenta decizia constructivă și de a le comunica. 3. Elaborarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, utilizând inovativ un spectru variat de metode cantitative și calitative.
7.2 Obiectivele specifice	1. Executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și de independență profesională. 2. Asumarea de roluri/funcții de conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
8.2. Seminar-laborator		
1. Introducere. Clasificarea componentelor structurale și decorative din piatră ale monumentelor istorice. Clasificare după tehnica de bază: 1.1. Elemente / structuri din zidărie de piatră; 1.2. Elemente structurale și nestructurale / sculpturi din piatră fasonată / decorativă; 1.3. Structuri / elemente combinate.	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
2. Clasificarea componentelor structurale și decorative din piatră ale monumentelor istorice după rolul / complexitatea structurală: 2.1 Construcții realizate integral din (zidărie) de piatră; 2.2. Elemente structurale din (zidărie) de piatră – fundații și elemente verticale portante;	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
3. Clasificarea componentelor structurale și decorative din piatră ale monumentelor istorice după rolul / complexitatea structurală: 3.1. Elemente structurale din (zidărie) de piatră – elemente verticale portante, planșee (boltite), scări, coifuri; 3.3. Elemente nestructurale de piatră; 3.4. Elemente decorative din piatră.	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
4. Rocile specifice folosite la structurile portante și decorative din piatră (în principal pe teritoriul Transilvaniei). Caracteristici fizice. Proprietățile celor mai importante roci pentru construcție - sinteză 4.1. Roci magmatice / vulcanice (de adâncime și de suprafață); 4.2. Roci sedimentare (calcar, travertin, gresie, tuf vulcanic); 4.3. Roci metamorfice (marmură, ardezie). 4.4. Extragere, prelucrare, unelte	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
5. Degradările specifice ale rocilor puse în operă 5.1. Degradările pietrei și cauzele acestora 5.2. Poluarea aerului, cauze chimice, fizice, biologice 5.3. Degradări de discontinuitate și lipsuri volumice 5.4. Probleme cu efecte de accelerare ale degradării	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
6. Excursie de studiu sau studii de caz pentru exemplificarea celor prezentate tipuri de elemente / structuri, rocile utilizate și degradarea lor	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
7. Componente artistice din piatră (elemente sculptate, statui) – Conținutul cadru al documentațiilor tehnice de avizare. Principii generale de întocmire a documentației de consolidare, restaurare, conservare și punere în valoare a componentelor artistice din piatră (I) 7.1. Întocmire relevu; 7.2. Analiza stării de conservare; 7.3. Analiza stilistică	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
8. Componente artistice din piatră (elemente sculptate, statui) – Conținutul cadru al documentațiilor tehnice de avizare. Principii generale de întocmire a documentației de consolidare, restaurare, conservare și punere în valoare a componentelor artistice din piatră (II): 8.1. Prelevare probe biologice, chimice și petrografice; 8.2. Expertiză petrografică; 8.3. Proiect de restaurare de componente artistice din piatră; - Propuneri de intervenție	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
9. Degradările (subansamblurilor / elementelor) structurilor portante (din zidărie) de piatră și cauzele degradărilor (I): 9.1. Sinteza tipurilor de degradări ale celor trei tipuri de subansambluri structural 9.2. Degradările fundațiilor; Tipuri de investigații arheologice și aportul lor la identificarea stării tehnice;	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
10. Degradările (subansamblurilor / elementelor) structurilor portante (din zidărie) de piatră și cauzele degradărilor (II): 10.1. Degradările zidurilor portante; 10.2. Degradărilor stâlpilor și arcelor de descărcare.	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2

11. Degradările (subansamblurilor / elementelor) structurilor portante (din zidărie) de piatră și cauzele degradărilor (III): 11.1. Degradările planșeelor boltite; 11.2. Degradările scărilor și coifurilor.	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
12. Intervenții asupra structurilor portante (din zidărie) de piatră (I) - fundații Conținutul cadru al proiectului de intervenții. Intervenții de conservare, restaurare și reabilitare pe diferitele tipuri de subansambluri structural Specificații tehnice și tehnologice (caiete de sarcini) Detalii tehnologice și probleme specifice ale execuției	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
13. Intervenții asupra structurilor portante (din zidărie) de piatră (II) – elemente verticale portante (ziduri și stâlpi) Conținutul cadru al proiectului de intervenții. Intervenții de conservare, restaurare și reabilitare pe diferitele tipuri de subansambluri structural Specificații tehnice și tehnologice (caiete de sarcini) Detalii tehnologice și probleme specifice ale execuției	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
14. Intervenții asupra structurilor portante (din zidărie) de piatră (III) – planșee boltite, scări și coifuri Conținutul cadru al proiectului de intervenții. Intervenții de conservare, restaurare și reabilitare pe diferitele tipuri de subansambluri structural Specificații tehnice și tehnologice (caiete de sarcini) Detalii tehnologice și probleme specifice ale execuției	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
Bibliografie generală Arion Gh., <i>Sculptura gotică din Transilvania</i> , Cluj, 1974. Arta din România din preistorie în contemporaneitate, București - Cluj-Napoca, 2018. Davies N., Jokiniemi E., <i>Dictionary of Architecture and Building Construction</i> , Elsevier Ltd., 2008. Dicționar de artă. <i>Forme, tehnici, stiluri</i> , 1-2, București, 1995, 1998. Drăguț Vasile, <i>Dicționar enciclopedic de artă medievală</i> , București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1976. Drăguț V., <i>Arta românească</i> , București, 1982. Drăguț V., <i>Arta gotică</i> , București, 1979. Fabini Hermann, <i>Atlas der siebenbürgisch-sächsischen Kirchenburgen und Dorfkirchen</i> , I-II, Hermannstadt, 1998. Fabini Hermann, <i>Sibiul gotic</i> , București, 1982. Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României, I-III, București, 1994-2000. Halmos B., Maróty K., <i>Műemlék, rajz, kutatás. Monument, Drawing, Research</i> ; Budapesta, 2015. Hülsemann Jan, <i>Casa țărănească săsească din Transilvania. Ghid pentru restaurarea caselor vechi</i> , București, Ed. Simetria, 2014. Istoria artelor plastice din România, I-II, București, 1968-1970. Kovács András, <i>Késő reneszánsz építészet Erdélyben</i> , Budapest-Kolozsvár, 2003. Lazzarini L., <i>Genesis and classification of rocks. 14th International course on the technology of stone conservation</i> , Venice, 2001. MAKAY, Dorottya; EMÓDI, Tamás; FLORESCU, Carmen: <i>Probleme teoretice, juridice și tehnice aferente punerii în siguranță a unor ruine. Corul bisericii evanghelice din Jelna</i> , cea de-a XVIII-a ediție a Conferinței Internaționale Științifice de Teoria și Practica Reabilitării Patrimoniului Construit – TUȘNAD revista Transsylvania Nostra anul XI, nr. 41.; Editura Utilitas, 2017, Cluj-N. MAKAY, Dorottya; SÁNDOR, Boróka; BORDÁS, Boglárka: <i>Patologia și reabilitarea construcțiilor – curs master al Universității Tehnice din Cluj-Napoca. Analiză din punctul de vedere al cerințelor specifice structurilor portante istorice</i> , cea de-a XV-a conferință de Structuri istorice portante, revista Transsylvania Nostra anul VI, nr. 23.; Editura Utilitas, 2012, Cluj-N. MAKAY, Dorottya: <i>Intervenții structurale de primă necesitate – priorități, profesionalism, finanțare. Studii de caz 2004-2007. Emergency Structural Interventions - Priorities, Professionalism, Financing. Case Study 2004-2007</i> , Conferința Internațională de Structuri Portante, Editura Utilitas, Cluj-N., 2007 MAKAY, Dorottya: <i>Aspecte de reabilitare ale structurilor istorice din zidărie – studiu de caz: clădirea fostei bucătării, Castelul Banffy, Bonțida (România) Conservation of Historic Masonry Structures – Case Study: The Former Kitchen Building of the Banffy Castle, Bonțida, (Romania)</i> , Al V-lea Simpozion Științific de Structuri Portante Istoric, Ed. UTILITAS, Cluj-N., 2001 Mihalcu Mihail, <i>Conservarea obiectelor de artă și a monumentelor istorice</i> , București, Ed. Științifică, 1970. Mihalcu Mihail, <i>Valori medievale românești</i> , București, Ed. Sport-Turism, 1984. Moldoveanu, Aurel, <i>Conservarea preventivă a bunurilor culturale</i> , București, 1999. Olteanu Iulian, <i>Piatra în patrimoniul românesc. Degradări specifice și tratamente adecvate</i> , Editura ACS, 2015. Palaces, Castles, and Manor Houses of Medieval and Early Modern Times, II, ed. Ileana Burnichioiu, L. Cosnean Nistor (<i>Annales Universitatis Apulensis. Series Historica</i> , 18/2), Cluj-Napoca, Editura Mega, 2017 Paul C-tin, <i>Mică enciclopedie de arhitectură, arte decorative și aplicate moderne</i> , București, 1977. Sabău N., <i>Metamorfoze ale barocului transilvănean</i> , I. <i>Sculptura</i> , Cluj-Napoca, 2003. Sabău N., <i>Sculptura barocă din România</i> , București, 1992. Sandu Ion, Brânzilă Mihai, Sandu Ioan Gabriel, <i>Conservarea științifică a monumentelor de piatră</i> , 2009. SZABÓ, Bálint: <i>Dicționar ilustrat de structuri portante istorice – Illustrated Dictionary of Historic Load-bearing Structures – Történeti tartószerkezetek illusztrált szakszótára – Bildwörterbuch Historischer Tragwerke</i> ; Editura Utilitas, 2004, Cluj-N. SZABÓ, Bálint: <i>Dicționar ilustrat de intervenții la structuri portante istorice – Illustrated Dictionary of Interventions on Historic Load-bearing Structures – Történeti tartószerkezeti beavatkozások illusztrált szakszótára – Bildwörterbuch der Eingriffe in historisch</i> ; Editura Utilitas, 2008, Cluj-N.		

SZABÓ, Bálint, KIRIZSÁN, Imola: *Byzantine and "Barbarian" Historic Structures in Romania - Past, Present and Future* (Structuri portante istorice de tip bizantin și "barbar" în România - Trecut, prezent și viitor), European Research on Cultural Heritage, Centre of Excellence Academy of Sciences of the Czech republic - State of the Art Studies; Editura IATM, 2004, Praga, Republica Cehă

Vătășianu V., *Istoria artei feudale în Țările Române*, I, București, 1959.

Voicu Duca, *Geologia și mineralogia aplicate în construcții - Petroarheometria*, Cluj-Napoca, Ed. Ethnograph, 2003.

Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, București, 1908-2017.
(<https://patrimoniul.gov.ro/publicatii/buletinul-comisiei-monumentelor-istorice>).

Caielele restaurării, Editura ACS, vol. 2012-2020.

Studii și cercetări de istoria artei, București, 1954-2017.

Revista Muzeelor și Monumentelor – Monumente Istorice și de Artă (<http://patrimoniul.gov.ro/ro/publicatii/revista-monumentelor-istorice/12-inp/144-buletinul-monumentelor-istorice-revista-monumentelor-istorice-1958-1970-1989>).

Transsylvania Nostra; 2007-2020.

* teme de curs și seminar/laborator trebuie să acopere în întregime obiectivele specifice formulate la secțiunea 7.2.

* teme abordate la curs și cele de la seminar pot fi proiectate atât în relație de complementaritate, cât și/sau în relație de aprofundare a tematicii.

* este recomandabil ca elaborarea fișei disciplinei să fie făcută în echipă de către titularul de curs și cel de seminar/laborator, eventual de către toți titularii aceleiași discipline, acolo unde mai multe persoane predau aceeași disciplină.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei se armonizează cu așteptările reprezentanții comunității epistemice, printr-o cercetare pe teren a diverselor categorii de patrimoniu.

1. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cantitatea și calitatea cunoștințelor însușite, capacitatea de identifica și de a propune măsuri optime de conservare sau/și restaurare pe studii de caz.	Orală – subiecte din curs	50%
		Orală (prezentarea și discutarea referatelor de semestru)	50%
10.5 Seminar/laborator	CE.1. Cantitatea și calitatea de cunoștințe însușite CE.2. Frecvența; participarea la aplicații și calitatea lor	Examen oral	50%
		Aplicații	50%
10.6. Demonstrarea competențelor în identificarea măsurilor optime de conservare și restaurare a structurilor din lemn; asumarea unui rol de conducere a unui grup în activitățile practice de echipă.			

Data completării
1.09.2024

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
17.09.2024

Semnătura directorului de departament

Anexă la Fișa disciplinei (facultativă)

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc.	Prezentare la seminar	100 %

10.6 Standard minim de performanță		
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar

*Formulare orientativă

**Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestora.